

PROGRAM PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

**DLA MIASTA
NOWY TARG
NA LATA 2025-2030**

część strategiczna

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
2. Wnioski z diagnozy	5
2.1 Analiza SWOT	7
3. Założenia programowe	9
3.1 Cel nadrzędny Programu	9
3.2 Priorytety, cele szczegółowe i zadania realizacyjne.....	10
4. Lista przykładowych przedsięwzięć związanych z realizacją Programu	20
5. System wdrażania, monitoringu i ewaluacji	25
5.1 Oczekiwane rezultaty i wskaźniki ich osiągnięcia	27
6. Działania związane z budowaniem dojrzałych relacji	29
6.1 Samorząd i przedsiębiorcy – kluczowe są relacje.....	30
6.2 Przedsiębiorcy – sieciowanie biznesów i pomysłów	33
6.3 Przedsiębiorcy i pracownicy – tworzenie wzajemnych relacji.....	35
6.4 Budowanie dojrzałych relacji – wyzwanie na przyszłość.....	38

1. Wprowadzenie

Prezentowany Program Przedsiębiorczości dla Miasta Nowy Targ na lata 2025-2030, to zbiór założeń porządkujących wizję rozwoju gospodarczego miasta. Jest to dokument operacyjny, przygotowany na bazie analiz statystycznych oraz badań zrealizowanych wśród lokalnych przedsiębiorców, instytucji samorządowych, otoczenia biznesu oraz uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Zgromadzone w ten sposób informacje posłużyły do opracowania dokumentu, jakim jest „Diagnoza stanu przedsiębiorczości na terenie miasta Nowy Targ”, która stała się przyczynkiem do określenia słabych i mocnych stron lokalnej gospodarki, a także wskazała pożądane przez uczestników badań kierunki rozwoju Nowego Targu.

Ponadto założenia Programu Przedsiębiorczości, bazują i rozwijają koncepcje rozwojowe miasta określone w zapisach Strategii Rozwoju Miasta Nowy Targ na lata 2019-2023 z perspektywą do roku 2030, dzięki czemu roztoczona wizja rozwoju miasta i cel nadrzędny Programu, są ze sobą kompatybilne.

W dokumencie tym określone zostały priorytety rozwojowe oraz cele strategiczne i zadania związane zarówno z rozwojem przedsiębiorczości w Nowym Targu, jak i wykorzystaniem potencjałów społecznych, gospodarczych, instytucjonalnych i środowiskowych, które mogą przyczynić się do osiągnięcia wizji rozwoju społeczno-gospodarczego miasta wyznaczonego w horyzoncie 2030 roku.

Oprócz założeń rozwojowych i wyznaczonych zadań, dokument zawiera listę przykładowych przedsięwzięć, które mogą zostać wdrożone w mieście, w celu osiągnięcia kluczowych założeń Programu. Określono także procedurę monitorowania postępu wdrażanych zadań oraz sposoby mierzenia osiąganych rezultatów.

Opracowanie kończy zbiór koncepcji działań związanych z budowaniem relacji na linii pracownicy-przedsiębiorcy-miasto. W rozdziale tym znajdują się przykłady rozwiązań stosowanych w polskich samorządach oraz firmach, które służyć mają zarówno poprawie relacji między wymienionymi grupami interesariuszy, ale także sprzyjać wzmocnieniu współodpowiedzialności za miasto i jego otoczenie.

2. Wnioski z diagnozy

W przedmiotowym rozdziale w sposób syntetyczny zaprezentowano kluczowe wnioski płynące z badań i analiz przeprowadzonych na etapie prac diagnostycznych. Pełny opis potencjałów, problemów i wyzwań stojących przed miastem, znajduje się w opracowaniu pt. „Diagnoza stanu przedsiębiorczości na terenie miasta Nowy Targ”. Z przeprowadzonej analizy wynika, że:

1. Nowy Targ to bardzo ważny ośrodek administracyjny, kulturalny, edukacyjny i gospodarczy na mapie południowej części Małopolski. Miasto wyróżnia dobrze rozwinięta infrastruktura transportowa, funkcjonujące w mieście instytucje o znaczeniu ponadlokalnym, a także szereg branż historycznie związanych z miastem.
2. Dogodna lokalizacja miasta, a także jego korzystny układ komunikacyjny sprawiają, że w kolejnych latach może ono cieszyć się rosnącym zainteresowaniem inwestycyjnym. Na terenie miasta działa Strefa Aktywności Gospodarczej, a także instytucje otoczenia biznesu, które mogą stymulować rozwój gospodarczy miasta. Jednocześnie należy wskazać, że układ przestrzenny Nowego Targu, może ograniczać dostęp i możliwości tworzenia nowych przestrzeni pod rozwój przemysłu.
3. Istotnym zasobem miasta jest bliskość do zróżnicowanych atrakcji turystycznych, w tym takich, które mogą stać się atrakcjami całorocznymi, tym samym mogą w istotny sposób rozwijać branżę turystyczną w mieście.
4. Miasto odznacza się względnie stabilną sytuacją demograficzną, choć w zauważalny sposób stopniowo wzrasta presja starzenia się społeczeństwa i ubytku oraz odpływu młodych ludzi, w tym do większych ośrodków miejskich.
5. Sytuacja gospodarcza miasta od wielu lat jest korzystna. Stale przybywa podmiotów gospodarczych, a poziom bezrobocia nie przekracza średnich wartości dla województwa. Jednocześnie lokalny rynek pracy zdominowany jest przez mikroprzedsiębiorstwa, w tym najczęściej niskopłatne branże, co może stanowić istotny problem rozwojowy.
6. O dużej stabilności lokalnego rynku pracy świadczą wyniki przeprowadzonych badań ankietowych. Większość firm prowadzi działalność na stałym poziomie, zatrudniając podobną kadrę oraz zakres działalności. Jednocześnie firmy raczej nie zwiększają zatrudnienia, natomiast te które poszukują pracowników, wskazują na braki pracowników.
7. W chwili obecnej tylko niewielka część przedsiębiorców korzysta z oferty wsparcia dla biznesu. Jednakże znaczna część badanych podmiotów, poza oczekiwaniem wsparcia w postaci ułatwień podatkowych, czy dofinansowań, wskazuje na zainteresowanie szkoleniami i doradztwem dla przedsiębiorstw, z zakresu rozwoju działalności, a także uruchomieniem funkcji asystenta przedsiębiorcy – swoistego pośrednika na linii lokalny samorząd-biznes.

8. Analizując wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród młodzieży szkolnej należy wskazać, że znaczna część badanych negatywnie postrzega miasto jako miejsce do życia i rozwoju. Problem ten wiąże się przede wszystkim z postrzeganiem możliwości i oferty lokalnego rynku pracy. Młodzież szkolna deklaruje także, że nie czuje się odpowiednio przygotowana do podjęcia zatrudnienia po zakończeniu etapu nauki.
9. Jednym z oczekiwań młodzieży szkolnej jest uruchomienie działań z zakresu promocji przedsiębiorczości i prowadzenia spotkań tematycznych dotyczących zakładania i prowadzenia biznesu. Optymalnym rozwiązaniem może być powołanie podmiotu inkubującego pomysły młodzieży na własny biznes, a także działania z zakresu upowszechniania dostępu do lokali biurowych i coworkingowych.
10. Z perspektywy oczekiwań przedsiębiorców, ważnym aspektem jest koncepcja rozwoju turystycznego miasta i wzmocnienia współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami, przez przedstawicieli samorządu. Wykorzystanie doświadczenia branżowego przedsiębiorców oraz ich bezpośredni kontakt z turystami, mogą przyczynić się do budowania rozpoznawalnej marki miasta.
11. Oprócz rozwoju turystyki, istotną gałęzią będzie rozwój firm nowych technologii, które pozwolą zatrzymać w mieście osoby młode i z potencjałem rozwojowym.

2.1 Analiza SWOT

W poniższej analizie SWOT zawarto kluczowe mocne i słabe strony miasta oraz szanse i zagrożenia mogące w kolejnych latach wpływać na jego funkcjonowanie. Analiza SWOT poszerzona została o zbiór wniosków płynących z przeprowadzonych badań ilościowych i jakościowych, które nawiązują do zdiagnozowanych potencjałów i słabych stron Nowego Targu.

Mocne strony	Słabe strony
Występowanie średnich i dużych zakładów powiązanych z historią gospodarczą miasta i regionu	Stopniowe starzenie się lokalnej społeczności – proces może skutkować koniecznością zmian w strukturze gospodarczej oraz wydatkach samorządu
Tradycje przemysłowe, handlowe i turystyczne miasta, które określają jego markę i rozpoznawalność	Dynamiczny ubytek osób młodych – liczba osób w wieku produkcyjnym mobilnym, w ciągu zaledwie 5 lat, zmniejszyła się o 9,2%, co negatywnie wpływa na dostępność nowych pracowników na terenie miasta
Tereny inwestycyjne – obecność Strefy Aktywności Gospodarczej	Nisko zróżnicowana oferta rynku pracy - dominacja mikroprzedsiębiorstw i branż z 3 sektorów, w tym działalności oferujących niskie wynagrodzenia
Oferta szkolnictwa ponadpodstawowego – na terenie miasta działa kilka techników, szkół branżowych oraz szkół policealnych kształcących w zawodach poszukiwanych na lokalnym rynku pracy	Niewykorzystany potencjał - słaba kultura współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami
Funkcjonowanie Akademii Nauk Stosowanych – jedynej publicznej uczelni wyższej na Podhalu	
Instytucje okołobiznesowe – funkcjonowanie podmiotów zrzeszających i wspierających przedsiębiorców	
Demografia - względnie stabilna liczba mieszkańców	
Atrakcyjne otoczenie – w pobliżu gór (Tatry, Pieniny, Beskidy) i ciekawych atrakcji turystycznych regionu	

Szanse	Zagrożenia
Pozyskanie funduszy na rozbudowę infrastruktury i projekty wspierające rozwój przedsiębiorczości	Dalsza depopulacja miasta i starzenie się lokalnej społeczności
Współpraca gospodarcza w ramach MOF Podhala	Zmniejszający się zasób siły roboczej, wynikający z negatywnych trendów demograficznych
Dalszy rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, w tym sektora turystycznego i nowych technologii	Utrzymujące się ryzyka wynikające z dużych zmian w sytuacji geopolitycznej, w tym zagrożenie militarne, uchodźcy, niestabilny rynek dostaw
Zwiększenie współpracy szkół ponadpodstawowych z lokalnymi przedsiębiorstwami w zakresie edukacji młodzieży w zawodach poszukiwanych na lokalnym rynku pracy	Zmiany klimatyczne wpływające na degradację środowiska oraz przekształcenia w zakresie oferty turystycznej, w tym brak śnieżnych zim, gwałtowne załamania pogody itp. obniżające atrakcyjność turystyczną regionu
Rozwój branży turystycznej wykorzystującej bogatą historię miasta i atrakcyjną lokalizację	
Organizacja wydarzeń promujących lokalnych przedsiębiorców	
Działania mające na celu rozwój i modernizację miasta, w tym ożywienie centrum oraz wzmocnienie oferty kulturalno-rozrywkowej i turystycznej	
Planowane inwestycje infrastrukturalne zwiększające ofertę całorocznych atrakcji turystycznych	

3. Założenia programowe

3.1 Cel nadrzędny Programu

Program Przedsiębiorczości dla Miasta Nowy Targ na lata 2025-2030 pełni funkcje dokumentu operacyjnego, porządkującego założenia rozwoju gospodarczego miasta wynikającego z zapisów Strategii Rozwoju Miasta Nowy Targ na lata 2019-2023 z perspektywą do roku 2030. Dokument nie tworzy zatem nowych wyzwań i kierunków działań miasta, lecz uszczegóławia i porządkuje zapisy wynikające z diagnozy strategicznej, misji i wizji rozwoju Nowego Targu, a także przyjętych celów strategicznych.

Zadaniem Programu jest zatem uściślenie i dookreślenie priorytetów rozwoju gospodarczego i celów strategicznych związanych z rozwojem przedsiębiorczości w Nowym Targu, przy wykorzystaniu potencjałów społecznych, gospodarczych, instytucjonalnych i środowiskowych, a także w oparciu o posiadane zasoby i plany rozwojowe miasta w perspektywie 2030 roku.

W świetle przyjętych założeń, zdecydowano się na określenie Celu nadrzędnego Programu Przedsiębiorczości dla Miasta Nowy Targ na lata 2025-2030, a także określenie priorytetów, celów szczegółowych i zadań realizacyjnych, które mają przyczynić się do jego urzeczywistnienia.

CEL NADRZĘDNY PROGRAMU

Nowy Targ w oparciu o posiadane zasoby i przemysłany rozwój infrastruktury, stanie się miastem atrakcyjnym inwestycyjnie zarówno dla mikro, małych, jak i dużych podmiotów gospodarczych. Dzięki wieloletnim i skoordynowanym działaniom promocyjnym, marka Nowego Targu kojarzona będzie zarówno z produktami lokalnymi osadzonymi w historii miasta i regionu, ale także rozwijającymi się przemysłami innowacyjnymi i sektorem kreatywnym. Podejmowanie działań sprzyjających rozwojowi turystyki i dedykowanej infrastruktury, wraz ze wspieraniem rozwoju ich otoczenia biznesowego sprawi, że miasto stanie się istotnym punktem odniesienia w zakresie turystyki, sportu i rekreacji w regionie. Za sprawą rozwiniętego pakietu działań na rzecz wzmacniania potencjału przedsiębiorczości mieszkańców, podnoszenia ich kwalifikacji rynkowych oraz sieciowania lokalnego biznesu, Nowy Targ zyska miano miasta zaangażowanego, miasta w którym warto mieszkać, planować przyszłość i rozwijać posiadane potencjały.

Wymienione powyżej założenia Celu nadrzędnego mają za zadanie kierować rozwojem gospodarczym miasta w taki sposób, by niwelować zdiagnozowane problemy i słabe strony Nowego Targu, przy jednoczesnym wykorzystaniu potencjałów miasta i wdrażaniu rozwiązań, które przyczynią się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz funkcjonowania lokalnej gospodarki.

3.2 Priorytety, cele szczegółowe i zadania realizacyjne

Jak wskazano powyżej, przyjęta w dokumencie logika interwencji oparta została na przeprowadzonych badaniach diagnostycznych i analizach statystycznych zaprezentowanych w „Diagnozie stanu przedsiębiorczości na terenie miasta Nowy Targ”. Wyniki przeprowadzonych prac stanowiły istotny krok w określeniu potrzeb i priorytetów rozwoju przedsiębiorczości w Nowym Targu, a także pozwoliły na określenie kluczowych zadań i przedsięwzięć, jakie mają służyć ich osiągnięciu. Ponadto wypracowane założenia odnoszą się i strukturyzują koncepcje rozwojowe miasta zawarte w Strategii Rozwoju Miasta Nowy Targ na lata 2019-2023 z perspektywą do roku 2030.

Zaproponowane w koncepcji Programu założenia, zawarte zostały w 2 priorytetach rozwojowych koncentrujących się wokół infrastruktury i oferty gospodarczej miasta, w tym wykorzystując istniejące zasoby oraz określając możliwości zagospodarowania planowanych inwestycji i przewidywanych koncepcji rozwoju, a także inicjatywami dotyczącymi wspierania potencjału i transferu wiedzy o przedsiębiorczości i dostępnych narzędziach dedykowanymi lokalnym przedsiębiorcom, mieszkańcom oraz pracownikom instytucji publicznych.

Na potrzeby realizacji 2 priorytetów rozwojowych, określonych zostało łącznie 6 celów szczegółowych oraz dedykowane im zadania i projekty realizacyjne, które w założeniu prowadzić mają do wzmocnienia potencjałów miasta związanych z określonymi priorytetami rozwoju. Ich realizacja sprzyjać ma zarówno osiągnięciu wskaźników realizacji celów Programu, jak i przybliżyć miasto do osiągnięcia Celu nadrzędnego określonego w przedmiotowym dokumencie. Poniżej przedstawiono schemat interwencji strategicznej Programu.

PRIORYTETY, CELE SZCZEGÓŁOWE I ZADANIA REALIZACYJNE

Priorytet 1 Rozwój infrastruktury oraz wykorzystanie istniejących zasobów	Priorytet 2 Wzmocnienie potencjału kapitału ludzkiego i wspieranie inicjatyw gospodarczych
↓	↓
Cel szczegółowy 1.1 Wzrost dostępności obiektów i przestrzeni dla usług gospodarczych	Cel szczegółowy 2.1 Oferta działań dla osób młodych i przedsiębiorczych
Cel szczegółowy 1.2 Estetyzacja przestrzeni publicznych i tworzenie pozytywnego wizerunku miasta	Cel szczegółowy 2.2 Wspieranie rozwoju firm i obsługa pomiotów gospodarczych
Cel szczegółowy 1.3 Poszerzanie oferty inwestycyjnej, gospodarczej i promocyjnej miasta	Cel szczegółowy 2.3 Działania sieciujące i wzmacniające lokalny potencjał gospodarczy

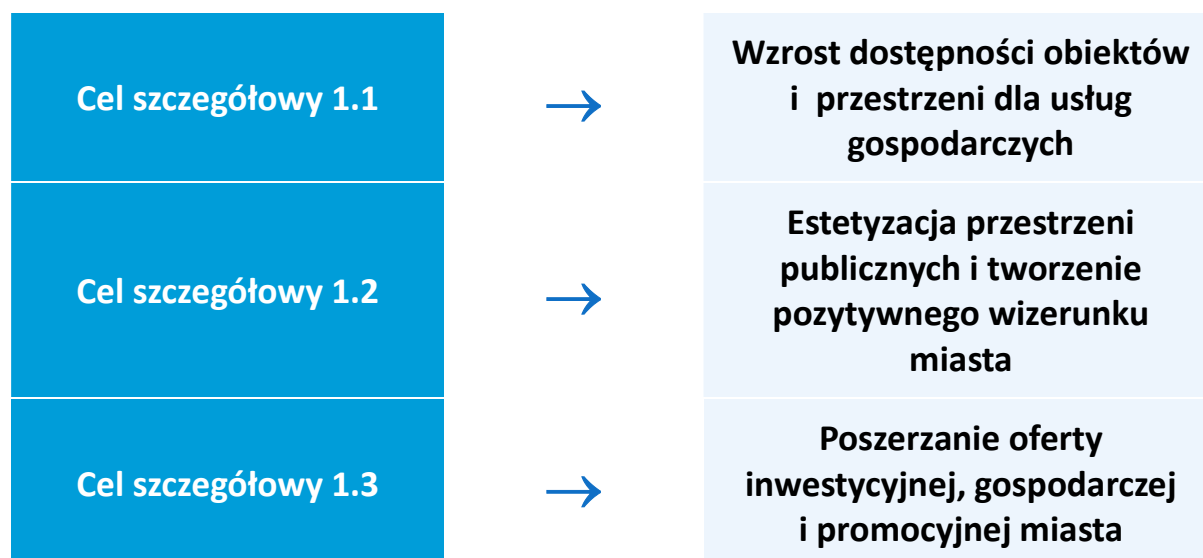
Priorytet 1

Rozwój infrastruktury oraz wykorzystanie istniejących zasobów

W ramach Priorytetu 1. zaplanowano szereg działań nakierowanych na dalszy rozwój atrakcyjności inwestycyjnej Nowego Targu, ale także rozwój oferty i dostępności zaplecza biurowego, handlowego i usługowego. Z przeprowadzonych diagnoz wynika bowiem, że Nowy Targ posiada bardzo duży potencjał do rozwoju usług, w tym turystycznych i usług związanych z obsługą ruchu

turystycznego. Dostępne i planowane w mieście inwestycje mogą stać się bardzo dobrym zapleczem nie tylko dla nowych podmiotów, ale także uzupełniać te inwestycje o szereg rozwiązań, tworząc w ten sposób ich istotną wartość dodaną. Ponadto w ramach priorytetu przewiduje się tworzenie przestrzeni coworkingowych, wspieranie inicjatyw gospodarczych w rewitalizowanych i modernizowanych przestrzeniach publicznych, a także podejmowanie działań zmierzających do zinwentaryzowania zasobów miejskich i przygotowania realnej oferty dla inwestorów lokalnych i zewnętrznych. Przyjęte założenia mają sprzyjać także tworzeniu marki Nowego Targu jako miejsca przyjaznego inwestorom, dogodnego dla przedsiębiorców oraz osób chcących rozwijać się i funkcjonować na jego terenie, ograniczając tym samym jedno z największych wyzwań miasta jakimi są depopulacja oraz niska atrakcyjność rynku pracy. Dalszy rozwój miasta i wzmocnienie jego zasobów korzystnie wpłynie na jakość życia w mieście oraz poprawę funkcjonowania sąsiednich gmin, wzmacniając tym samym pozycję Nowego Targu, jako stolicy Podhala.

Dla realizacji Priorytetu 1 wyznaczono 3 cele szczegółowe, do których zaliczają się:

Cel szczegółowy 1.1		Wzrost dostępności obiektów i przestrzeni dla usług gospodarczych
Zadania i projekty realizacyjne	→	• Utworzenie biura coworkingowego za zapleczem dla pracy indywidualnej i zespołowej oraz zapleczem technicznym i socjalnym • Rozwój i wspieranie oferty wynajmu biur, lokali i rozwiązań dostępnych dla osób pracujących zdalnie • Działania na rzecz wykorzystania istniejących obiektów i ich zagospodarowania na cele rozwoju gospodarczego, w tym tworzenia biur, punktów usługowych, handlowych i powierzchni magazynowych • Wspieranie działań inwestycyjnych nakierowanych na tworzenie nowych obiektów i rozwoju infrastruktury turystycznej i gospodarczej • Wykorzystanie potencjału lotniska w celach turystycznych i rozwoju branż okołolotniskowych • Wspieranie rozwoju oferty turystyki kwalifikowanej, w tym tras narciarskich, rowerowych, sportów zimowych i wodnych, wraz z rozwojem usług towarzyszących, wypożyczalni sprzętu i oferty serwisowej • Wykorzystanie potencjału bazy sportowej na rzecz rozwijania turystyki sportowej i rekreacyjnej • Tworzenie warunków i wspieranie inwestycji w obiekty hotelowe, bazy noclegowe i konferencyjne o charakterze lokalnym i ponadlokalnym • Tworzenie warunków i wspieranie inwestycji w obiekty stanowiące bazę dla ponadlokalnych usług medycznych i okołomedycznych, w tym rehabilitacyjnych • Podejmowanie działań na rzecz zagospodarowania, remontu lub przebudowy niewykorzystanych terenów i obiektów inwestycyjnych oraz zdegradowanych o dużym potencjale gospodarczym w celu ich zagospodarowania na cele gospodarcze lub społeczne

Cel szczegółowy 1.2		Estetyzacja przestrzeni publicznych i tworzenie pozytywnego wizerunku miasta
Zadania i projekty realizacyjne		• Zwiększenie estetyki, funkcjonalności i ładu w przestrzeni publicznej, w tym w szczególności w centrum miasta • Wspieranie działań i inicjatyw nakierowanych na zwiększanie dostępności i likwidacji barier architektonicznych budynków i przestrzeni publicznych • Realizacja przedsięwzięć i konkursów z zakresu tworzenia przestrzeni publicznych przyjaznych mieszkańcom i przedsiębiorcom • Wspieranie kompleksowej rewitalizacji przestrzeni i obiektów użyteczności publicznej • Wykorzystanie potencjału społeczno-gospodarczego terenów nabrzeżnych Białego i Czarnego Dunajca • Wykorzystanie potencjału historycznego, kulturowego i przyrodniczego miasta jako zachęty dla turystów i tworzenia pozytywnego wizerunku Nowego Targu

Cel szczegółowy 1.3	→	Poszerzanie oferty inwestycyjnej, gospodarczej i promocyjnej miasta
Zadania i projekty realizacyjne	→	• Przygotowanie inwentaryzacji zasobów miasta, obejmujących tereny i obiekty inwestycyjne znajdujące się w posiadaniu miasta oraz właścicieli prywatnych • Przygotowanie kompleksowej oferty terenów i obiektów inwestycyjnych typu „brownfield” oraz „greenfield” na potrzeby pozyskiwania inwestorów • Przygotowywanie terenów i obiektów inwestycyjnych w zakresie prawnym, prawno-przestrzennym i infrastrukturalnym • Rozwój i poszerzanie terenów i oferty Strefy Aktywności Gospodarczej • Wypracowanie i wdrożenie koncepcji aktywnego pozyskiwania inwestorów • Stymulowanie procesów inwestycyjnych przedsiębiorstw poprzez stosowanie systemu zachęt, stosowanie ulg, odroczeń i umorzeń w podatku od nieruchomości wykorzystywanych w związku z działalnością gospodarczą • Rozwijanie systemu zachęt pozapodatkowych • Opracowanie kompleksowej oferty marketingowej miasta, uwzględniającej ofertę terenów i obiektów inwestycyjnych oraz dostępnych zachęt inwestycyjnych • Udział w targach i wystawach promujących ofertę inwestycyjną Nowego Targu

Priorytet 2

Rozwój infrastruktury oraz wykorzystanie istniejących zasobów

Główne założenia Priorytetu 2 koncentrują się na pobudzaniu aktywności gospodarczej oraz promocji przedsiębiorczości wśród osób młodych oraz osób chcących rozwijać własne inicjatywy gospodarcze. Oprócz szerokiego pakietu szkoleń i doradztwa, przewiduje się wspieranie działań nakierowanych na sieciowanie osób przedsiębiorczych, wzmacnianie ich potencjału, a także stosowania zachęt i instrumentów wspierających wdrażanie

nowoczesnych rozwiązań gospodarczych. Ważnym aspektem przyjętych działań, jest wspieranie rozwoju kariery lokalnej młodzieży, a także promowania wśród nich przekonania, że Nowy Targ jest dobrym miejscem do życia i własnego rozwoju. Poza wspieraniem nowych inicjatyw, Priorytet 2 zakłada także wdrożenie narzędzi wzmacniających potencjał istniejących podmiotów gospodarczych, wspieranie rozwoju ich kadr, a także wdrażanie rozwiązań takich jak Asystent Przedsiębiorcy, które mają sprzyjać zarówno wzmocnienia dialogu i współpracy między pracodawcami a lokalnym samorządem, ale także upowszechniać wiedzę na temat dostępnych instrumentów wsparcia. Trzeci z celów szczegółowych koncentruje się natomiast na budowaniu relacji partnerskich między lokalnym samorządem, sektorem szkolnictwa i pracodawcami. Przyjęte założenia mają za zadanie sprzyjać poczuciu współodpowiedzialności za miasto i jego losy, a także promować i wzmacniać te rozwiązania, które korzystnie mogą oddziaływać na jego przyszłość.

Dla realizacji Priorytetu 2 wyznaczono 3 cele szczegółowe, do których zaliczają się:

Cel szczegółowy 2.1	→	Oferta działań dla osób młodych i przedsiębiorczych
Cel szczegółowy 2.2	→	Wspieranie rozwoju firm i obsługa pomiotów gospodarczych
Cel szczegółowy 2.3	→	Działania sieciujące i wzmacniające lokalny potencjał gospodarczy

Cel szczegółowy 2.1		Oferta działań dla osób młodych i przedsiębiorczych
Zadania i projekty realizacyjne	→	• Opracowanie i wdrożenie programu „Przedsiębiorczy Start” dedykowanego osobom planującym założenie działalności gospodarczej • Realizacja szkoleń, doradztwa i wsparcia merytorycznego z zakresu prawa, podatków, marketingu i zarządzania firmą dedykowanych osobom zainteresowanym uruchomieniem działalności gospodarczej • Utworzenie „Klubu Przedsiębiorczych” zrzeszającego osoby chcące uruchomić działalność gospodarczą • Wspieranie promocji przedsiębiorczości oraz samozatrudnienia, wspieranie rozwoju start-upów wraz z konkursem grantowym • Wspieranie utworzenie międzyszkolnego biura karier i promocji przedsiębiorczości • Promocja i rozwijanie oferty staży, praktyk i prac interwencyjnych
	→	• Organizacja wizyt studyjnych młodzieży szkolnej w firmach funkcjonujących na terenie miasta • Wdrożenie programu stypendiów, staży i praktyk dla uczniów oraz studentów • Wspieranie organizacji praktyk, staży i spotkań młodzieży z przedsiębiorcami • Organizacja gier i nowoczesnych zajęć edukacyjnych z zakresu przedsiębiorczości i kształtowania kariery zawodowej • Wspieranie istniejących szkół branżowych i technicznych w zakresie zakupu wyposażenia sal i warsztatów do praktycznej nauki zawodu • Realizacja i promocja działań „Pracuj w Nowym Targu”, nakierowanego na zachęcanie mieszkańców do prowadzenia działalności w mieście • Wspieranie inicjatyw z zakresu rozwoju ekonomii społecznej w mieście

Cel szczegółowy 2.2	→	Wspieranie rozwoju firm i obsługa pomiotów gospodarczych
Zadania i projekty realizacyjne	→	• Uruchomienie programu „Przedsiębiorczość Plus”, dedykowanego dla firm działających do 5 lat, oferując doradztwo, szkolenia i rozwój kompetencji kadr podmiotów • Uruchomienie programu „Asystent Przedsiębiorcy” będącego rozwiązaniem wspierającym kontakt i dialog przedsiębiorców w Nowym Targu z instytucjami administracyjnymi • Realizacja szkoleń z zakresu prowadzenia działalności, gospodarczej, negocjacji, mediacji i komunikacji, usług doradczych i merytorycznych z zakresu rozwoju produktów i usług lokalnych firmy, a także rozwoju eksportu i międzynarodowej promocji oferty • Wspieranie i doradztwo dla przedsiębiorców w pozyskiwaniu środków z funduszy UE i innych środków pomocowych, a także udostępnianie informacji o dostępnym wsparciu, szkoleniach i możliwościach rozwoju biznesu w mieście • Wzmacnianie kompetencji biznesowych lokalnych przedsiębiorców oraz zachęcanie do wdrożenia nowoczesnych modeli zarządzania • Prowadzenie szkoleń i doradztwa z zakresu tworzenia i rozwijania produktów lokalnych oraz wytworów branż tradycyjnych dla regionu Podhala • Wspieranie i dofinansowywanie tworzenia nowych miejsc pracy oraz doposażanie istniejących stanowisk pracy w lokalnych podmiotach gospodarczych • Współpraca z istniejącymi funduszami pożyczkowymi oraz poręczeniowymi dla mikroprzedsiębiorstw w zakresie rozwoju oferty usług dla lokalnych przedsiębiorców

Cel szczegółowy 2.3	→	Wspieranie rozwoju firm i obsługa pomiotów gospodarczych
Zadania i projekty realizacyjne	→	• Organizacja i prowadzenie cyklicznych spotkań integracyjnych dla przedsiębiorców, w tym eventów służących nawiązywaniu współpracy, wymianie doświadczeń, dobrych praktyk itp. • Sieciowanie i tworzenie grup roboczych, w których skład wchodzić będą przedstawiciele lokalnego samorządu oraz podmiotów biznesowych w celu wzajemnej wymiany wiedzy i doświadczeń • Tworzenie grup zadaniowych, w skład których wchodzić będą przedstawiciele administracji i instytucji stanowiących otulinę biznesu oraz przedsiębiorców • Organizacja konkursów dla lokalnych przedsiębiorców promujących firmy zaangażowane społecznie oraz działające w branżach tradycyjnych i związanych z miastem • Wspieranie współpracy przedsiębiorców ze szkołami i uczelnią, w tym nawiązywanie kontaktów, transfer wiedzy i rozwój kształcenia zawodowego i praktycznego • Wsparcie edukacyjne specjalistów ds. kształcenia dzieci i młodzieży z zakresu przedsiębiorczości, rynku pracy i kariery zawodowej • Wspieranie programu stypendiów, staży i praktyk dla uczniów oraz studentów • Unowocześnienie bazy warsztatowej szkół zawodowych • Wzmocnienie współpracy z lokalnymi samorządami oraz partnerami społeczno-gospodarczymi, w tym Podhalańskiego Obszaru Funkcjonalnego • Opracowanie wspólnego programu i promocji lokalnych firm, marek, produktów i usług oferowanych przez podmioty z Nowego Targu oraz partnerów ponadlokalnych • Budowanie relacji zaufania, partnerstwa i dialogu między gminą a lokalnymi podmiotami gospodarczymi • Wspieranie i promowanie tworzenia lokalnych organizacji i stowarzyszeń gospodarczych • Wspieranie lokalnych przedsiębiorstw w pozyskiwaniu nowych klientów w oparciu o Kartę Mieszkańca

4. Lista przykładowych przedsięwzięć związanych z realizacją Programu

W rozdziale zawarto zaprezentowano listę 11 potencjalnych przedsięwzięć i rozwiązań, które mogą przyczynić się do realizacji założeń Programu. Lista ta nie jest wyczerpująca oraz nie jest listą zamkniętą. W toku wdrażania założeń Programu, mogą pojawić się nowe pomysły i rozwiązania, które w sposób skuteczny pozwolą na osiągnięcie jego głównych celów.

1	„Asystent przedsiębiorcy”	7	„Inwentaryzacja oferty miasta”
2	„Coworking – Twoje biuro w Nowym Targu”	8	„Klub Przedsiębiorczych”
3	„Przedsiębiorczy Start”	9	Rozwój zachęt pozapodatkowych dla inwestorów strategicznych
4	„Przedsiębiorczość Plus”		
5	„Podwieczorek Przedsiębiorców”	10	„Międzyszkolne biuro karier”
6	„Pakiet dla przedsiębiorczych”	11	Program stypendiów, staży i praktyk dla uczniów i studentów

1. „ASYSTENT PRZEDSIĘBIORCY”

Uruchomienie programu „Asystent Przedsiębiorcy” będącego rozwiązaniem wspierającym kontakt i dialog przedsiębiorców w Nowym Targu z instytucjami administracyjnymi. Asystent stanie się kluczowym punktem kontaktu dla przedsiębiorców w Nowym Targu. Jego zadaniem będzie wsparcie lokalnych firm w sprawach administracyjnych, organizacja dialogu z władzami miasta oraz działania na rzecz rozwoju środowiska biznesowego. Projekt obejmuje: organizację biura w strukturach UM (wyposażenie biurowe), prowadzenia szkoleń (m.in. z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej, negocjacji, mediacji i komunikacji).

Oprócz wspierania dialogu, rolą Asystenta Przedsiębiorcy będzie także przekazywanie i promowanie oferty inwestycyjnej i oferty wsparcia dla przedsiębiorców dostępnej w Nowym Targu. Asystent Przedsiębiorcy będzie także pełnił funkcję pośrednika między podmiotami gospodarczymi, a dostępnymi i tworzonymi w mieście rozwiązaniami, takimi jak biura coworkingowe, oferta szkoleniowa, oferta inwestycyjna, networking przedsiębiorców i in.

2. „COWORKING – TWOJE BIURO W NOWYM TARGU”

Przedsięwzięcie zakłada utworzenie biura coworkingowego za zapleczem dla pracy indywidualnej i zespołowej oraz zapleczem technicznym i socjalnym. Projekt stanowi odpowiedź na zdiagnozowany problem z dostępem do biur i pomieszczeń dla osób chcących korzystać z pracy zdalnej oraz funkcjonować w formie elastycznego czasu pracy, realizując zadania w Nowym Targu. Założenia projektu przewidują adaptację przestrzeni w istniejącym budynku przy ul. Kolejowej na nowoczesne biuro coworkingowe o powierzchni 380,12 m². Przestrzeń zostanie podzielona na:

- Strefę pracy indywidualnej
- Biura prywatne dla zespołów i klientów
- Salę konferencyjną
- Strefę wspólną z kuchnią
- Pomieszczenie techniczne.

Biuro zapewni elastyczne warunki wynajmu stanowisk pracy na godziny, dni, tygodnie lub miesiące.

3. „PRZEDSIĘBIORCZY START”

Program „Przedsiębiorczy Start” to rozwiązanie dedykowane osobom planującym założenie działalności gospodarczej. Skierowany jest

w szczególności do osób planujących założenie pierwszej działalności gospodarczej, którzy w ramach wsparcia będą mieli możliwość zdobycia wiedzy i wsparcia w zakresie prawa, podatków, marketingu, podstaw zarządzania przedsiębiorstwem itp. Wsparcie udzielane w ramach projektu, ukierunkowane będzie w szczególności na wspieranie pomysłów i działalności dotyczących specyfiki branż kreatywnych i lokalnych tradycji, rękodzieła, w powiązaniu z nowoczesnym dizajnem i marketingiem.

4. „PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ PLUS”

Jest to programu dedykowany dla firm działających na lokalnym rynku w okresie do 5

lat od zarejestrowania działalności. Projekt przewiduje w swej ofercie doradztwo, szkolenia i rozwój kompetencji kadr podmiotów z zakresu kompetencji miękkich oraz networking w ramach współpracy lokalnych podmiotów gospodarczych. Celem projektu jest zmniejszenie ryzyka likwidacji młodych przedsiębiorstw i

wsparcie ich rozwoju, dążenie do zwiększania zatrudnienia oraz utrzymanie stabilnych miejsc pracy. Jest to także odpowiedź na zdiagnozowany problem odpływu młodych osób do większych jednostek miejskich.

5. „PODWIECZOREK PRZEDSIĘBIORCÓW”

Podwieczorek Przedsiębiorców to działanie, którego celem jest zainicjowanie cyklu spotkań integracyjnych dla przedsiębiorców

oraz przedstawicieli miasta. Projekt ma za zadanie służyć wymianie doświadczeń, omówieniu dobrych praktyk oraz wspieraniu inicjatyw opartych na lokalnych tradycjach i specyfice gospodarczej. Oprócz działań integracyjnych, celem projektu będzie także podejmowanie i sprzyjanie inicjatywom włączającym przedsiębiorców w działania miejskie, tworzenie dogodnych rozwiązań z zakresu lokalnego prawa, oferty kształcenia, staży, praktyk oraz wymiany informacji, opinii i pomysłów na zmianę i usprawnienie kwestii związanych z zarządzaniem rozwojem gospodarczym miastem.

6. „PAKIET DLA PRZEDSIĘBIORCZYCH”

Projekt zakłada wypracowanie założeń i tematyki pakietu szkoleń,

doradztwa i wsparcia merytorycznego z zakresu prawa, podatków, marketingu i zarządzania firmą dedykowanych osobom zainteresowanym uruchomieniem działalności gospodarczej, a także dla podmiotów funkcjonujących na rynku w okresie do 5 lat. Pakiet obejmował będzie przygotowanie zagadnień obejmujących tematykę dotyczącą nowoczesnych rozwiązań i modeli biznesowych, problemów i wyzwań stojących przed lokalną gospodarką oraz umiejętności i kompetencji

kluczowych w prowadzeniu biznesu. Przygotowane propozycje i tematy szkoleń, stanowiły będą wypadkową aktualnych trendów oraz potrzeb i problemów zgłaszanych przez przedsiębiorców w Nowym Targu. Wśród przykładowych tematów Pakietu znajdują się:

- ABC przedsiębiorczości dla początkujących.
- Pozyskiwanie kapitału na działalność gospodarczą – dostępność ulg, zwolnień, programów grantowych i instrumentów zwrotnych w rozwoju biznesu.
- Zamówienia publiczne dla małych firm.
- Strategie rozwoju firm, nowe produkty, usługi, innowacyjność.
- Umiejętności interpersonalne i kierownicze w firmie.
- Jak efektywnie pracować i zarządzać zdalnie personelem?
- E-commerce i marketing internetowy – narzędzia i rozwiązania podnoszące sprzedaż.
- Zarządzanie sprzedażą i budowanie relacji z klientami.
- Eksport dla początkujących – nowe rynki, nowe wyzwania.
- Bezpieczeństwo i Higiena Pracy w firmie.
- Prawo Pracy w MŚP oraz zatrudnianie obcokrajowców.
- Sztuczna inteligencja (AI) a rozwój biznesu.
- Jak dobrać optymalną formę opodatkowania dla prowadzonej działalności w świetle obowiązujących przepisów podatkowych.

7. „INWENTARYZACJA OFERTY MIASTA”

Celem zadania jest inwentaryzacja zasobów i rozwiązań dostępnych w mieście, obejmujących zarówno

zaplecze instytucjonalne, jak tereny i obiekty inwestycyjne znajdujące się w posiadaniu miasta oraz właścicieli prywatnych. Dzięki zgromadzeniu szczegółowej informacji o ofercie terenów i obiektów inwestycyjnych typu „brownfield” oraz „greenfield”, a także wypracowanych mechanizmów w mieście obejmujących preferencji dla inwestorów, dostępności kadr, zaplecza szkół, uczelni, instytucji okołobiznesowych, działających programów wspierających networking przedsiębiorców, współpracy z instytucjami publicznymi itd. możliwe będzie przygotowanie kompleksowej oferty i systemu zachęt dla inwestorów.

Szczegółowa inwentaryzacja pozwoli również na:

- opracowywanie zindywidualizowanych ofert i materiałów dla inwestorów, organizację spotkań z inwestorami, przygotowywanie i prezentacja kompleksowej oferty inwestycyjnej miasta.
- wypracowanie rozwiązań przyczyniających się do poprawy obsługi inwestorów na każdym etapie procesu inwestycyjnego oraz wdrożenia opieki poinwestycyjnej i budowy relacji z inwestorami,
- promowanie oferty inwestycyjnej Nowego Targu na wydarzeniach gospodarczych, przyciągających potencjalnych inwestorów,
- aktywna, bieżąca współpraca z agencjami, instytucjami i firmami doradczymi funkcjonującymi w zakresie pozyskiwania inwestorów strategicznych.

8. ROZWÓJ ZACHĘT POZAPODATKOWYCH DLA INWESTORÓW STRATEGICZNYCH

Zachęty dla inwestorów są bardzo ważnym elementem budowania przewagi

konkurencyjnej i podnoszenia atrakcyjności oferty inwestycyjnej miasta. Podstawowym

rozwiązaniem są zachęty podatkowe oraz system rozwiązań obejmujących zwolnienia i pomoc publiczną. Jednocześnie oprócz nich, istotnym jest umożliwianie wpływu i współpracy w kwestiach związanych przede wszystkim ze sferą pracowniczą, niezwykle ważną dla prowadzenia działalności gospodarczej i szczególnie drobiazgowo analizowaną przez inwestorów strategicznych na etapie podejmowania decyzji o lokalizacji biznesu. Podejmowanie działań, które będą miały na celu tworzenie przyjaznego otoczenia dla biznesu, w tym wypracowanie mechanizmów wsparcia inwestorów w pozyskiwaniu pracowników, umożliwienie szerokiej współpracy ze szkołami w zakresie kształcenia pracowników na potrzeby inwestorów strategicznych, a także opracowania oferty pozyskiwania przez inwestorów mieszkań dla pracowników czy działań w zakresie dostosowywania transportu zbiorowego do systemu pracy w firmie inwestora strategicznego, mogą wyraźnie przyczynić się do wzmocnienia pozycji samorządu, jako miejsca dogodnego do lokowania inwestycji.

9. „KLUB PRZEDSIĘBIORCZYCH”

Utworzenie „Klubu Przedsiębiorczych” zrzeszającego osoby chcące uruchomić działalność gospodarczą. Zadanie

polega na stworzeniu i realizacji kompleksowego programu kształcenia, przewidującego realizację ciekawych zajęć lekcyjnych i dodatkowych, które pozwolą rozwinąć wśród dzieci i młodzieży pożądane pro-przedsiębiorcze postawy i umiejętności. Program wykorzystywał będzie ofertę szkoleń dostępnych w mieście oraz działań koordynowanych przez Asystenta Przedsiębiorcy, ale także nastawiony będzie na współpracę z nauczycielami lokalnych szkół.

Program pozwoli na wspólne wypracowywanie pomysłów, rozwiązań, scenariuszy, dotyczących rozwijania kompetencji przedsiębiorczych wśród młodzieży, wymiany doświadczeń, sieciowanie nauczycieli, a jego efektem będzie powołanie Klubu Przedsiębiorczych, do którego uczęszczać będą osoby zainteresowane uruchomieniem własnej działalności gospodarczej. W ramach programu podejmowana będą działania nakierowane na nawiązywanie uczestników Klubu z lokalnymi przedsiębiorcami, realizacja wizyt studyjnych oraz odbywanie praktyk i staży w funkcjonujących w mieście podmiotach.

10. „MIĘDZYSZKOLNE BIURO KARIER”

Działanie, którego celem jest wspieranie utworzenia międzyszkolnego biura karier i promocji przedsiębiorczości, to

odpowiedź na problemy zgłoszone podczas badań prowadzonych wśród młodzieży szkół średnich i przedsiębiorców. W opiniach badanych osób w mieście utrudniony jest dostęp do praktyk zawodowych oraz ofert pracy dorywczej, a także nawiązania relacji z pracodawcami. Z drugiej strony lokali przedsiębiorcy wskazują, że bardzo rzadko zatrudniają i przyjmują na staże i praktyki osoby młode, często niekoniecznie dobrze oceniając ich kompetencje, jednocześnie wskazując na problem braku pracowników na rynku pracy. Sytuacja ta sprawia, że obie strony relacji nie mogą zaspokoić swoich potrzeb na rynku pracy. Dlatego rozwiązaniem jest utworzenie rozwiązania, które pozwoliłoby na przekazywanie przedsiębiorcom szczegółowych informacji na temat kierunków kształcenia, liczby uczniów, absolwentów, zapotrzebowania na praktyki zawodowe w szkołach, możliwościach współpracy, itp. a także uruchomienie w strukturach szkół ponadpodstawowych procesu szerokiej wymiany informacji i pośrednictwa w kontaktach na linii: młodzież – szkoły – lokalni przedsiębiorcy. Realizacja zadania bezpośrednio przyczyni się do podniesienia wiedzy

młodzieży o ofercie rynku pracy oraz rozpoznania ich własnych predyspozycji i preferencji zawodowych, co może pomóc w ukierunkowaniu co do wyboru ścieżki kariery.

Zadanie obejmować będzie:

- opracowanie i aktualizowanie bazy danych o szkołach ponadpodstawowych (kierunki kształcenia, kompetencje nabywane przez uczniów, liczba uczniów, liczba absolwentów, zapotrzebowanie na praktyki zawodowe, propozycje współpracy z przedsiębiorcami, itp.), udostępnianie informacji przedsiębiorcom oraz prezentowanie na stronie internetowej miasta;
- gromadzenie zgłoszonych przez przedsiębiorców ofert dotyczących praktyk zawodowych, staży i ofert lekkich prac tymczasowych dla młodzieży oraz przekazywanie ich szkołom/skolnym doradcom zawodowym;
- poszukiwanie przedsiębiorców przyjmujących uczniów na praktyki zawodowe, w porozumieniu ze szkołami;
- gromadzenie informacji o dostępnych szkoleniach, kursach przeznaczonych dla uczniów;
- gromadzenie informacji na temat lokalnego rynku pracy, poszukiwanych w firmach specjalistów oraz wymaganych kwalifikacjach i oferowanych zarobkach, przekazywanie informacji do szkół – jako pomocnych w planowaniu kariery zawodowej;
- promocja ofert praktyk, pracy, kursów i szkoleń – z wykorzystaniem kanałów promocji i informacji wypracowanych bezpośrednio z młodzieżą;
- organizacja warsztatów dla młodzieży, kształtujących umiejętności poszukiwania pracy.

11. PROGRAM STYPENDIÓW, STAŻY I PRAKTYK DLA UCZNIÓW I STUDENTÓW

Z uwagi na zdiagnozowane braki, dotyczące dostępności wykwalifikowanej kadry pracowniczej oraz stosunkowo wysoki odpływ ludzi

młodych (w tym specjalistów) z miasta, konieczne jest podjęcie działań przeciwdziałających trendom ograniczającym rozwój gospodarczy Nowego Targu.

Zadanie polega na stworzeniu i rozwijaniu kompleksowych programów, w tym w szczególności:

1. Programu stypendialnego dla najzdolniejszych uczniów oraz dla uczniów kształcących się na kierunkach i w specjalizacjach najbardziej poszukiwanych na lokalnym rynku pracy, fundowanie nagród rocznych dla najlepszych uczniów (branżowo).
2. Programu organizacji staży i praktyk zawodowych dla uczniów i studentów w lokalnych przedsiębiorstwach.
3. Programu lojalnościowego gwarantującego z jednej strony zatrudnienie młodych osób na określonych warunkach, z drugiej strony gwarantującego zatrzymanie przyszłego pracownika w firmie na określony czas.
4. Programu sponsorowania klas o danym profilu (branżowo - „klasy firmowe”).

Zadanie obejmuje więc inicjowanie i promowanie współpracy lokalnych firm ze szkołami zawodowymi i uczelnią poprzez inwestowanie przedsiębiorców w przyszłych pracowników. Celem zadania jest ograniczenie negatywnych zjawisk i tendencji zdiagnozowanych w mieście (brak wykwalifikowanych pracowników, emigracja młodych osób, brak przywiązania młodych osób do Nowego Targu, brak perspektyw dobrych zarobków).

5. System wdrażania, monitoringu i ewaluacji

Skuteczny system wdrażania, realizacji i monitorowania jest warunkiem sprawnej realizacji zapisów Programu Przedsiębiorczości. Ogólny nadzór nad realizacją dokumentu sprawować będzie Burmistrz Nowego Targu, przy współpracy struktur Urzędu Miasta oraz wyznaczonych w tym celu jednostek. Prawidłowe wykonanie zaplanowanych działań pozwoli na osiągnięcie założonych celów strategicznych Programu. Ważnym elementem realizacji Programu jest prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych na temat poszczególnych działań, co pozwoli na dotarcie z informacją do potencjalnych beneficjentów (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, młodzieży). Promocja Programu obejmować będzie m.in.: zamieszczanie bieżących informacji na stronie internetowej miasta i podmiotów współpracujących z samorządem, rozpowszechnianie informacji o spotkaniach z przedsiębiorcami, z mieszkańcami, przy pomocy zainteresowanych podmiotów (np. organizacji pozarządowych), a także w mediach lokalnych.

Przedstawiony dokument ukierunkowany jest na rozwój lokalnej gospodarki, w tym m.in.: kompetencji mieszkańców, instytucji wspierania biznesu oraz pozyskiwania nowych inwestorów. Jego celem jest również wzmacnianie współpracy pomiędzy władzami samorządowymi i podległymi im jednostkami a biznesem i organizacjami gospodarczymi. Pełne wykonanie założeń Programu nie będzie możliwe bez sprawnej współpracy i zaangażowania poszczególnych stron biorących udział w procesie realizacji przyjętych w nim zadań. Ponadto wdrażanie Programu uzależnione jest od środków finansowych – skuteczne uruchomienie mechanizmów finansowania jest szansą na pełną realizację zaplanowanych działań.

Ze względu na swoją specyfikę Program to dokument otwarty, dlatego możliwa jest modyfikacja jego zapisów wobec zmieniających się warunków zewnętrznych. Ewentualne zmiany będą wprowadzane na podstawie wyników monitoringu Programu. Monitoring pozwoli na ocenę stopnia osiągnięcia zaplanowanych celów i zadań dzięki analizie realizacji wskaźników produktu i rezultatu, a także ocenę zgodności realizowanych działań z założeniami Programu. W celu śledzenia postępów realizacji Programu opracowano wskaźniki dotyczące poszczególnych celów – umożliwiają one porównanie sytuacji przed i po wykonaniu zaplanowanych działań.

Realizowany na potrzeby mierzenia postępu wdrażania zapisów Programu monitoring obejmuje wszystkie priorytety, cele szczegółowe i zadania zawarte w Programie. Umożliwia on zidentyfikowanie trudności występujących przy wdrażaniu poszczególnych działań, które nie były znane w momencie opracowywania Programu. Monitoring będzie zatem polegać na:

- bieżącym monitorowaniu realizacji zadań - przez wyznaczone do tego podmioty,

- okresowym monitoringu prowadzonym raz w roku poprzez opracowanie sprawozdania częściowego z realizacji Programu Przedsiębiorczości – opracowywane przez Wydział Rozwoju na podstawie danych otrzymanych przez podmioty odpowiedzialne za realizację wyznaczonych zadań,
- zbiorczym, szczegółowym podsumowaniu realizacji Programu wraz z określeniem stopnia osiągnięcia wskaźników w postaci sprawozdania z realizacji Programu – opracowywane przez Wydział Rozwoju, odnoszące się do całego okresu realizacji Programu.

Przygotowane sprawozdania okresowe będą przedstawiane co roku Burmistrzowi Miasta Nowy Targ oraz Radzie Miasta Nowy Targ w ramach Raportu o stanie miasta.

Sprawozdania z monitoringu będą stanowiły podstawę do przeprowadzenia ewaluacji, która pozwala na ocenę skuteczności Programu. Ewaluacja pozwala na weryfikację tego, czy przeprowadzane działania odpowiadają założeniom strategicznym niniejszego dokumentu. Służy poprawie jakości działań dzięki stosowanym kryteriom:

- trafności – określającej, czy realizowane cele odpowiadają potrzebom beneficjentów ustalonych w Programie,
- efektywności – wskazującymi związek między osiągniętymi rezultatami a wykorzystanymi do tego zasobami,
- skuteczności – ustalającej, czy efekty realizacji odpowiadają przewidywanym результатам,
- użyteczności – wskazującej, czy osiągnięte rezultaty działań są rzeczywiście korzystne dla odbiorców Programu,
- trwałości – oceniającej jak długo efekty działań utrzymają się po zaprzestaniu ich finansowania i realizacji.

Ewaluacja zawierać będzie podsumowanie wyników monitoringu wraz z oceną realizacji poszczególnych działań. Może być dokonywana zarówno przez wybraną strukturę Urzędu Miasta Nowy Targ, jak i podmiot zewnętrzny. W przypadku realizacji jako zadanie własne miasta, osoby wyznaczone do przeprowadzenia ewaluacji zobowiązane są do zachowania obiektywizmu w ocenie realizowanych działań. Rekomenduje się przeprowadzenie co najmniej dwóch przeglądów Programu:

- on-going – w połowie trwania Programu (2027 r.)- ewaluacja umożliwiająca kontrolę nad procesem wdrażania założeń strategicznych, pozwalająca na wykrycie problemów i zaproponowanie stosownych zmian,
- ex-post – na koniec realizacji Programu (2030 r.), ewaluacja umożliwiająca zbadanie, czy wdrożenie Programu umożliwiło osiągnięcie zaplanowanych celów strategicznych oraz sformułowanie rekomendacji na przyszłość.

5.1 Oczekiwane rezultaty i wskaźniki ich osiągnięcia

W poniższej tabeli przedstawiono wskaźniki dotyczące celów i zadań, które podlegają monitoringowi. Dla każdego z zadań wskazano wartość bazową wskaźnika określoną na rok 2025 oraz wartość docelową do osiągnięcia na koniec 2030 r. Wartości wskaźników powinny zostać poddane corocznemu monitoringowi i weryfikacji możliwości ich osiągnięcia.

Cel	Oczekiwane rezultaty	Wartość bazowa wskaźnika 2024	Wartość docelowa wskaźnika 2030	Źródło danych
Priorytet 1 Rozwój infrastruktury oraz wykorzystanie istniejących zasobów				
Cel szczegółowy 1.1 Wzrost dostępności obiektów i przestrzeni dla usług gospodarczych	Utworzenie biura coworkingowego	0	1	Urząd Miasta Nowy Targ
	Utworzenie nowych obiektów i infrastruktury turystycznej i gospodarczej	0	2	Urząd Miasta Nowy Targ
Cel szczegółowy 1.2 Estetyzacja przestrzeni publicznych i tworzenie pozytywnego wizerunku miasta	Liczba przedsięwzięć i konkursów z zakresu tworzenia przestrzeni publicznych przyjaznych mieszkańcom i przedsiębiorcom	0	1	Urząd Miasta Nowy Targ
	Liczba nowych przedsiębiorstw, które rozpoczęły działalność w zmodernizowanych przestrzeniach lub obiektach na terenie miasta	0	5	Urząd Miasta Nowy Targ
Cel szczegółowy 1.3 Poszerzanie oferty inwestycyjnej, gospodarczej i promocyjnej miasta	Powierzchnia nowych terenów przygotowanych pod inwestycje [ha]	0	5	Urząd Miasta Nowy Targ
	Udział w targach i wystawach promujących ofertę inwestycyjną Nowego Targu	0	3	Urząd Miasta Nowy Targ

Cel	Oczekiwane rezultaty	Wartość bazowa wskaźnika 2024	Wartość docelowa wskaźnika 2030	Źródło danych
Priorytet 2 Wzmocnienie potencjału kapitału ludzkiego i wspieranie inicjatyw gospodarczych				
Cel szczegółowy 2.1 Oferta działań dla osób młodych i przedsiębiorczych	Liczba zrealizowanych wydarzeń z zakresu promocji przedsiębiorczości oraz samozatrudnienia	0	3	Urząd Miasta Nowy Targ
	Liczba zorganizowanych wizyt studyjnych młodzieży szkolnej w firmach funkcjonujących na terenie miasta	0	5	Urząd Miasta Nowy Targ
Cel szczegółowy 2.2 Wspieranie rozwoju firm i obsługa pomiotów gospodarczych	Uruchomienie programu „Asystent Przedsiębiorcy”	0	1	Urząd Miasta Nowy Targ
	Liczba uczestników szkoleń dedykowanym młodym przedsiębiorcom	0	20	Urząd Miasta Nowy Targ
Cel szczegółowy 2.3 Działania sieciujące i wzmacniające lokalny potencjał gospodarczy	Liczba przedsiębiorców uczestniczących w cyklu spotkań biznesowych	0	100	Urząd Miasta Nowy Targ
	Liczba wydarzeń promujących lokalnych przedsiębiorców	0	5	Urząd Miasta Nowy Targ

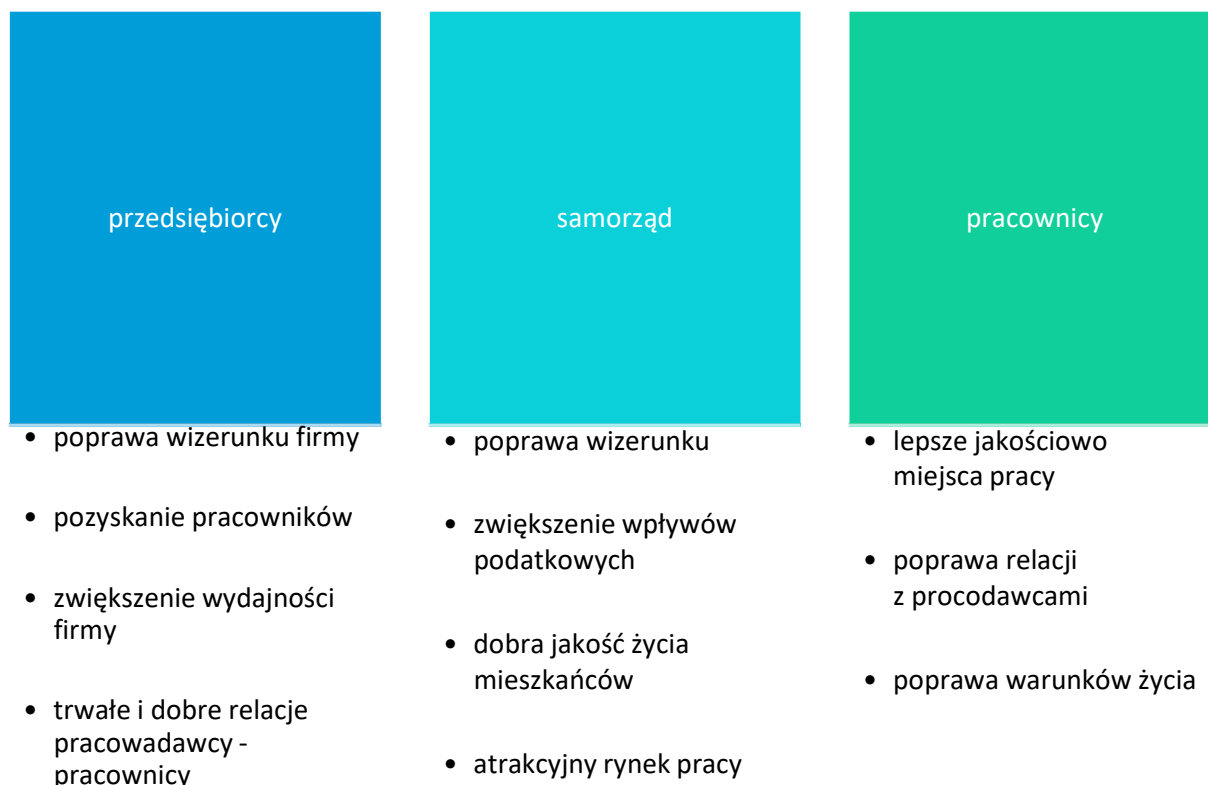
6. Działania związane z budowaniem dojrzałych relacji

Tworzenie pozytywnych relacji na linii pracownik – pracodawca – lokalny samorząd jest jednym z elementów budowania jakości życia mieszkańców każdego z miast chcących harmonijnie się rozwijać wykorzystując potencjał mieszkańców oraz dążąc do synergii na bazie współpracy i konsensusu. Dążenie do takiego rozwiązania jest także wyzwaniem przed którym musi stanąć samorząd Nowego Targu. Celem jego działań jest bowiem budowanie pozytywnego wizerunku miasta, będącego dobrym miejscem do pracy czy prowadzenia działalności gospodarczej, a także życia każdego z mieszkańców. Wprawdzie budowanie pozytywnych relacji pracodawca – pracownik nie należy bezpośrednio do zadań własnych samorządu, jednak samorząd posiada narzędzia i możliwości, których zastosowanie może umożliwić budowanie pozytywnego odbioru lokalnego rynku pracy oraz pośrednio wizerunku miasta jako miejsca do życia i rozwoju.

Podstawą każdej współpracy i budowania relacji pomiędzy dowolnymi podmiotami bez znaczenia czy są to przedsiębiorstwa, jednostki samorządowe, osoby fizyczne, czy organizacje społeczne, jest tworzenie przestrzeni do wzajemnych kontaktów. Przestrzeń tą może tworzyć samorząd poprzez zróżnicowane instrumenty skłaniające i ułatwiające nawiązywanie dialogu oraz współpracy przez strony (podmioty), które mogą czerpać z tych rozwiązań korzyści. Przestrzeń ta może sprzyjać mniej lub bardziej bezpośrednim kontaktom zainteresowanych stron. Dopiero wypracowanie mechanizmów ułatwiających nawiązanie współpracy może przyczynić się budowaniu relacji, wymianie pomysłów, doświadczeń, spostrzeżeń, które w konsekwencji można określić charakterem relacji tzw. dojrzałych. Przez dojrzałe relacje można rozumieć relację wzajemną, opartą na zaufaniu, chęci współpracy i współodpowiedzialności za podejmowane wspólnie decyzje i działania.

W przypadku działań opisanych i wynikających z Program Przedsiębiorczości, kluczowymi relacjami są relacje zachodzące na poziomie pracodawców, pracowników (rozumianych szerzej jako mieszkańców) i miasta. Program w istocie przewiduje tworzenie systemu połączonych działań, które mają za zadanie zapewnić zaplecze instytucjonalne, bazę lokalową i inwestycyjną dla przedsiębiorców, wsparcie doradcze i szkoleniowe dla lokalnych firm i pracowników, a także szereg działań nakierowanych na kształtowanie pozytywnych relacji na linii mieszkańcy-przedsiębiorcy-miasto. Same jednak działania i propozycje płynące ze strony miasta nie wystarczą, by relacje te stały się wzajemne i mocne. Ich powodzenie zależy od chęci włączenia się i współpracy każdej ze stron biorących udział w relacji. Istotne jest zatem zrozumienie przez każdą ze stron przedsiębiorców, pracowników i samorząd korzyści wynikających z budowania wspólnych relacji. Poniżej w sposób uproszczony zaprezentowano potencjalne korzyści wynikające dla każdej ze stron, które mogą stanowić efekt współpracy i tworzenia dojrzałych relacji opartych o zasadę „win-win”, w której każda strona relacji zyskuje.

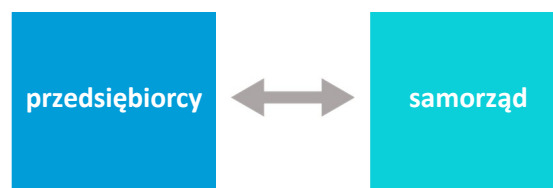
Potencjalne korzyści płynące ze współpracy na linii miasto-przedsiębiorcy-pracownicy

W kolejnych podrozdziałach opisano koncepcje działań na rzecz budowania dojrzałych relacji między samorządem, pracodawcami oraz pracownikami, które mogą zostać wdrożone w Nowym Targu zarówno przez lokalny samorząd jak i podmioty gospodarcze funkcjonujące na jego terenie.

6.1 Samorząd i przedsiębiorcy – kluczowe są relacje

Współpraca lokalnych przedsiębiorstw z samorządem i jego instytucjami może przybierać wiele różnych form, począwszy od realizacji usług zleconych przez gminę, po działania mające

charakter współpracy i współdziałania. Do nich z kolei można zaliczyć udział w tworzeniu lokalnych przepisów, działania konsultacyjno-doradcze, rady biznesu, wspólną realizację projektów i inwestycji, współudział w targach i misjach gospodarczych, sponsoring i promocję wydarzeń oraz wiele innych. Celem współpracy powinno być przede wszystkim dążenie do wzajemnego współtworzenia dobrych relacji i klimatu przedsiębiorczości w mieście, w którym zarówno samorząd, jak i przedsiębiorcy nastawieni są na inicjowanie i podtrzymywanie kontaktów oraz wspieranie współdziałania. Nie może to być zatem relacja jednostronna, w której to tylko jedna ze stron proponuje rozwiązania i tworzy przestrzeń do współpracy, lecz działanie w którym obie strony dbają o to, by współpraca miała charakter wymiany dwustronnej. Rolą samorządu w tym zakresie jest tworzenie podstaw, przestrzeni i zachęt do

współpracy. Wśród podstaw tych można wymienić między innymi działania z zakresu tworzenia zaplecza inwestycyjnego, polityki podatkowej i zachęt inwestycyjnych, promocji lokalnej przedsiębiorczości, czy wreszcie wspieranie transferu wiedzy i podnoszenia kompetencji lokalnych przedsiębiorców i ich kadr.

Biorąc pod uwagę specyfikę gospodarczą Nowego Targu, koniecznym jest uwzględnienie w planowanych działaniach mikro i małych przedsiębiorstw, które stanowią łącznie ponad 96% ogółu podmiotów zarejestrowanych w mieście, tym samym zapewniając zatrudnienie większości mieszkańców. Oprócz nich koniecznym będzie włączenie w proces współpracy większych podmiotów gospodarczych, zwłaszcza tych, które kreują profil gospodarczy miasta i wpływają na jego rozpoznawalność. Dla dużych podmiotów gospodarczych miasto powinno posiadać dedykowaną ofertę terenów inwestycyjnych, rozwiniętą obsługę inwestora, czy wreszcie możliwość współpracy w ramach tworzenia lokalnych przepisów, doradzania w wieloletnich planach rozwojowych i udziału w przedsięwzięciach promocji gospodarczej. Duże podmioty gospodarcze mogą natomiast angażować się w działania społeczne w ramach społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR), tworzenia programów grantowych, fundowania stypendiów czy współpracy ze szkołami np. poprzez tworzenie klas patronackich. Rozwiązań wspierających współpracę jest wiele i wiele z dobrych przykładów można zaobserwować w polskich samorządach. W poniższej tabeli zamieszczono przykłady działań samorządów nakierowanych na budowanie relacji z przedsiębiorcami, wspierających tworzenie klimatu przedsiębiorczości.

Przykładowe działania polskich miast wspierających relacje z przedsiębiorcami

Miasto	Przykładowe działania wspierające relacje z przedsiębiorcami
Konin	- Strona internetowa miasta zawiera podstronę pn. Koniński Portal Gospodarczy – zamieszczane są tam aktualne wydarzenia związane z przedsiębiorczością, takie jak informacje dotyczące organizowanych warsztatów, szkoleń i webinarów. „Gala Biznesu” organizowana przez Urząd Miasta – od ponad 25 lat władze Konina wręczają statuetki Złotego Konia dla najlepszych firm działających na terenie miasta. Firmy oceniane są w kilku kategoriach, np. Firma Roku, Eko Firma. - Prowadzenie profilu w mediach społecznościowych (Facebook) „Konin dla Biznesu”, skierowanego do przedsiębiorców i osób zainteresowanych rozpoczęciem działalności gospodarczej. Obecnie profil obserwuje 1,6 tys. osób.
Gorzów Wielkopolski	Organizacja wydarzenia „Nocny Szlak Kulinarny” – celem jest promocja lokalnych firm gastronomicznych, które mają za zadanie przygotować danie związane z jakimś produktem lokalnym. Lokale gastronomiczne rywalizują o

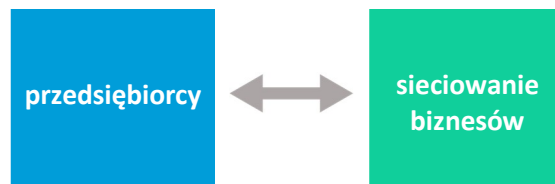
Miasto	Przykładowe działania wspierające relacje z przedsiębiorcami
	tytuł Królowej Gorzowskiej Gastronomii – dla najlepszych firm przewidziane są nagrody, np. miesięczna kampania reklamowa w lokalnym radiu.
Kielce	Kampania „Kieleccy Rzemieślnicy” – realizowana w ramach „Kielce dla Przedsiębiorców”, której celem jest promowanie rzemieślników działających na terenie miasta. Na stronie miasta związanej z projektem Human Smart Cities zamieszczono listę lokalnych rzemieślników wraz z mapą wskazującą lokalizację ich zakładów.
Dzierżonów	- Dzierżoniowska Rada Przedsiębiorców – działająca przy burmistrzu miasta, będąca podmiotem doradczym dla władz miasta. W jej skład wchodzi lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i instytucje związane z rozwojem przedsiębiorczości. Do zadań Rady należy współorganizacja wydarzeń promujących przedsiębiorczość, monitorowanie oraz zgłaszanie potrzeb lokalnych przedsiębiorców oraz aktywizacja gospodarcza miasta. - Dzierżoniowskie Prezentacje – wydarzenie skierowane do lokalnych firm, odbywające się co roku. Przedsiębiorcy mają okazję zaprezentowania swojej działalności na wcześniej zarezerwowanych stoiskach – celem jest promocja własnej firmy oraz nawiązanie nowych kontaktów biznesowych. W ramach wydarzenia przyznawany jest tytuł Smoka Biznesu dla np. najszybciej rozwijających się przedsiębiorstw, prowadzących ważną dla miasta działalność, wspierających działalność charytatywną. Przyznawany jest także tytuł Smoka Publiczności dotyczący najciekawszego stoiska – wyłaniany jest na podstawie głosów mieszkańców miasta.
Radomsko	- Projekt „Radomsko mebluje” – wspólne przedsięwzięcie władz miasta, instytucji wspierających rozwój biznesu oraz firm z branży meblarskiej (wiodącej branży w tym mieście). Celem jest wzmocnienie pozycji i wizerunku firm meblarskich działających w Radomsku i okolicach. W ramach projektu organizowany jest szereg wydarzeń o charakterze gospodarczym oraz promocyjnym. - Program Zaufany Pracodawca – organizatorem są władze miasta, które chcą promować lokalnych pracodawców spełniających określone warunki: odpowiednio wynagradzających swoich pracowników, zapewniających im wsparcie socjalne, podnoszących kwalifikacje zawodowe pracowników oraz dbających o odpowiednią atmosferę w firmie. Ponadto firma powinna wyróżniać się działaniami związanymi ze społeczną odpowiedzialnością biznesu, ochroną środowiska, współpracą z lokalnymi szkołami oraz dodatkowymi działaniami na rzecz pracowników, niewynikającymi z obowiązku prawnego. Przedsiębiorca, który zdobył tytuł Zaufanego Pracodawcy przez rok może bezpłatnie uczestniczyć w szkoleniach organizowanych przez lokalny Inkubator Przedsiębiorczości, może zapisać swoich pracowników na jedno wybrane szkolenie oraz jest promowany w mediach urzędu miasta i lokalnej prasie. Władze chcą w ten sposób wyróżnić firmy dbające o pracowników.

Prezentowane w zestawieniu dobre praktyki przykładów współpracy samorządów z przedsiębiorcami mają pewien wspólny element. Jest nim nastawienie samorządu na współpracę, dialog i włączenie

przedsiębiorców w proces współtworzenia klimatu przedsiębiorczości w mieście. Podobne rozwiązania można zastosować w Nowym Targu, dostosowując je do lokalnych potrzeb i specyfiki.

6.2 Przedsiębiorcy – sieciowanie biznesów i pomysłów

Drugim niemniej ważnym elementem budowania relacji biznesowych w mieście, jest działanie nakierowane na sieciowanie i wzmacnianie współpracy lokalnych podmiotów gospodarczych.

Miasto takie jak Nowy Targ w tym zakresie może sprzyjać tworzeniu przestrzeni i rozwiązań umożliwiających nawiązywanie relacji biznesowych przedsiębiorców, ułatwianie wymiany wiedzy i doświadczeń, podnoszenia kompetencji rynkowych, tworzenie sieci kontaktów, a także wspieranie firm w powoływaniu organizacji i instytucji gospodarczych, które podniosą ich prestiż i pozycję rynkową.

Rolą samorządu nie jest jednak wymuszanie współpracy firm, lecz tworzenie warunków do tego, aby przedstawiciele podmiotów biznesowych sami czuli potrzebę nawiązywania kontaktów i współdziałania na poziomie lokalnym. Współpraca może obniżać koszty funkcjonowania firm, zwiększać dostęp do technologii, którymi posługują się partnerzy gospodarczy, a tym samym zwiększać konkurencyjność rynkową i przyspieszać realizację założonych celów i zadań. Zainteresowanie współpracą z reguły jest tym większe, im większe są wzajemne zaufanie współpracujących podmiotów, przekonanie o wspólnocie celów, interesów oraz świadomość ograniczoności posiadanych środków i zasobów. Zadaniem samorządu w tym zakresie, oprócz tworzenia warunków do współpracy może być promocja dobrych praktyk współpracy podmiotów gospodarczych (także z poziomu lokalnego), wspominanego już wspierania i promowania działań sieciujących, tworzenia klastrów oraz tworzenia zaplecza pod działania coworkingowe i sprzyjające wymianie informacji przez lokalne firmy. Rolą samorządu może być także merytoryczne wspieranie firm w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na realizację wspólnych projektów biznesowych, w tym wdrażanie nowych technologii. Rozwiązań tego typu może być wiele, a część z nich może być realizowana we współpracy z instytucjami otoczenia biznesu, których na terenie Nowego Targu nie brakuje. Poniżej przedstawiono przykłady działań nakierowanych na wspieranie tworzenia relacji między przedsiębiorcami.

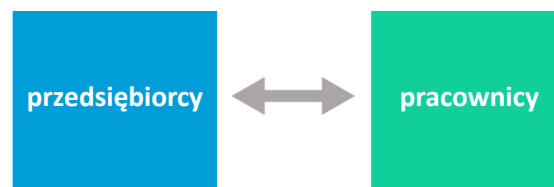
Przykładowe działania samorządów i organizacji przedsiębiorców wspierających relacje gospodarcze

Miasto / podmiot	Przykładowe działania wspierające relacje przedsiębiorców
Jastrzębie-Zdrój	Warsztaty dla przedsiębiorców z sieciowania oferty turystycznej w zakresie sieciowanie oferty Żelaznego Szlaku Rowerowego. Wydarzenie skierowane

Miasto / podmiot	Przykładowe działania wspierające relacje przedsiębiorców
	do podmiotów świadczących usługi, które mogą zainteresować turystów odwiedzających Żelazny Szlak Rowerowy, w tym usługi noclegowe, gastronomiczne, naprawę rowerów itp. Celem warsztatów jest przygotowanie kompleksowej oferty dla turystów odwiedzających szlak rowerowy łączący Polskę i Czechy.
Tarnów	Tarnowskie Centrum Przedsiębiorczości oferujące nieodpłatne udostępnianie przedsiębiorcom powierzchni biurowej, zaplecza konferencyjnego oraz miejsca do spotkań bilateralnych.
Dzierżoniów	Dzierżoniowskie Prezentacje – działanie skierowane do lokalnych firm, odbywające się co roku. W trakcie wydarzenia przedsiębiorcy mają okazję zaprezentowania swojej działalności oraz nawiązanie nowych kontaktów biznesowych.
Siemianowice Śląskie	Biuro Obsługi Inwestora, które organizuje cykliczne, bezpłatne spotkania biznesowe takie jak Śniadania Biznesowe, konferencje i debaty, których celem jest sieciowanie przedsiębiorców. W trakcie spotkań przedstawiciele firm mają okazję nawiązać relacje biznesowe z innymi przedsiębiorcami, acz za tym idzie również na pozyskanie nowych klientów.
Warszawa - Wawer	Wawerski Integrator Przedsiębiorczości – instytucja, która pozwala korzystać ze wsparcia wyspecjalizowanych doradców w zakresie zagadnień biznesowych, jednocześnie prowadząc działania sieciujące dla przedsiębiorców, posiada ofertę wynajmu biurek przeznaczonych do pracy przez przedsiębiorców.
Stowarzyszenie Przedsiębiorców Kujaw i Pomorza	Organizacja przedsiębiorców ukierunkowana na wspieranie współpracy biznesowej, budowanie relacji między przedsiębiorcami, umożliwiającą wspólne występowanie na targach i wydarzeniach, wspierającą partnerstwa lokalne firm. Stowarzyszenie prowadzi szeroko rozwiniętą współpracę lokalną w tym także z instytucjami publicznymi, samorządami miast i gmin, klastrami oraz organizacjami pozarządowymi.
Śląski Klaster Drzewny	Do Śląskiego Klastra Drzewnego należy 51 podmiotów gospodarczych, samorząd województwa opolskiego oraz placówka badawczo rozwojowa tj. Politechnika Opolska. W klastrze zrzeszone są firmy produkcyjne, handlowe, usługowe, w tym przede wszystkim producenci stolarki otworowej oraz mebli, firmy zaopatrujące branżę drzewną w surowce i materiały do produkcji. Klaster współpracuje z kilkoma instytucjami, organizacjami w kraju i za granicą, które posiadają duże doświadczenie w realizacji działań klastrowych. Nawiązane zostały już także kontakty branżowe z klastrami w Polsce, Austrii i Czechach.

6.3 Przedsiębiorcy i pracownicy – tworzenie wzajemnych relacji

Wśród istotnych wyzwań stojących przed Nowym Targiem, jest ograniczony dostęp mieszkańców do atrakcyjnych i dobrze płatnych miejsc pracy. Jest to powód dla którego część mieszkańców, zwłaszcza osób młodych, decyduje się na opuszczenia miasta.

Co prawda samorząd lokalny nie ma możliwości bezpośredniego wpływu na kwestie stawek wynagrodzenia pracowników lokalnych podmiotów gospodarczych, jednakże może wspierać pośrednio tworzenie nowych podmiotów, sprzyjać podnoszeniu wydajności i konkurencyjności istniejących firm, a także promować rozwiązania z zakresu pozapłacowych benefitów pracowniczych. Rolą samorządu może być także wspieranie dobrych relacji biznesu z mieszkańcami, szkołami i organizacjami społecznymi, a także prezentowanie przykładów firm odpowiedzialnych społecznie i działających na rzecz dobra wspólnego. Poniżej przedstawiono przykłady działań i propozycje rozwiązań, jakie mogą wdrażać firmy we współpracy z lokalnym samorządem.

Obszary współpracy i budowania relacji na linii pracodawca-pracownicy

Miasto / podmiot	Przykładowe działania wspierające relacje przedsiębiorców i pracowników
Przykłady promowania przedsiębiorców i wzmocnienia pozytywnych rozwiązań	
Radomsko	„Program Zaufany Pracodawca” to program prowadzony przez władze miasta, którego celem jest promocja lokalnych pracodawców wspierających swoich pracowników, zapewniających im wsparcie socjalne, umożliwiających podnoszących kwalifikacje zawodowe etc. Program pozwala wzmocniać trendy dobrej jakości pracy w mieście, promując i odpowiednio nagłaśniając przykłady lokalnych firm, zapewniających wysokiej jakości miejsca pracy dla mieszkańców.
Gorzów Wielkopolski	„Nawigator biznesu MOF GW” – konkurs organizowany przez władze miasta, skierowany do lokalnych przedsiębiorców. Wyróżnienie przyznawane jest w kilku kategoriach np. Mała Firma Roku, Biznes Świadomy Społecznie, Debiut. Celem konkursu jest podkreślenie potencjału firm i ich wpływu na lokalną gospodarkę.
Tczew	"Przedsiębiorca Roku" to nagroda dla mikro oraz małych przedsiębiorstw, a także w kategoriach debiut roku, inwestycja i inwestor roku. Pod uwagę w wyborze firm jury bierze m.in.: solidność i jakość poparte dobrą opinią klientów, dbanie o zachowanie tradycji rzemieślniczej, posiadanie znaczących wyróżnień, zaangażowanie w sprawy miasta, dbałość o środowisko naturalne, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Dzięki nagrodzie promowane są firmy innowacyjne o lokalnym charakterze oraz firmy lokalnie zaangażowane.

Miasto / podmiot	Przykładowe działania wspierające relacje przedsiębiorców i pracowników
Leszno	Nagroda Gospodarcza Miasta Leszna – to konkursu, którego celem jest wyróżnienie przedsiębiorstw, które upowszechniają pozytywne wzorce m.in. w zakresie prowadzenia działalności zgodnie z zasadami CSR oraz odznaczają się istotnym wkładem w rozwój gospodarczy Leszna, czy też pozytywnie wpływają na lokalny rynek pracy.
Przykłady działań i rozwiązań pracodawców nakierowanych na tworzenie relacji firm z pracownikami i mieszkańcami	
Radomski Klaster Metalowy	Członkowie klastra realizują działając aktywnie na rzecz szkolnictwa zawodowego, w tym w szczególności mające na celu zmianę świadomości wśród młodych ludzi i ich rodziców w kwestii możliwości jakie daje wybór szkoły technicznej. Przedsiębiorcy wraz z przedstawicielami Urzędu Miasta Radomia uczestniczą w zebraniach z rodzicami klas VIII szkół podstawowych, podczas których prezentowana jest oferta edukacyjna szkół zawodowych, przedstawiane są możliwości rozwoju zawodowego a co za tym idzie warunków zatrudnienia jakie oferują radomskie firmy działające w branży metalowej. Uczniowie klas pierwszych Zespołu Szkół Technicznych oraz Zespołu Szkół Zawodowych (profil operator obrabiarek skrawających oraz technikum) objęci są programem wyprawek (firmy branży metalowej finansują zakup odzieży roboczej i książek do nauki zawodu); wycieczek do firm branżowych oraz wycieczek na targi, np. do Hanoweru. Uczniowie odbywają zajęcia praktyczne bezpośrednio u pracodawcy w firmach z Radomia i okolic.
Famur Famak S.A.	Firma prowadzi działalność na terenie Kluczborka. W ramach współpracy z Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 CKU. W firmie przyszli technicy elektrycy uczęszczający do szkoły mogą liczyć na praktyki w przedsiębiorstwie i nagrody dla najlepszych fundowane przez firmę.
Kaufland	Dla pracowników centrali firma przygotowała pakiet rozwiązań, z których pracownicy mogą korzystać w celu poprawy jakości funkcjonowania w firmie oraz zacieśnienia relacji z firmą. W przygotowanych działaniach znajdują się pakiety: - Work Life Balance – rozwiązania realizowane po to, by pracownicy mogli pogodzić życie zawodowe z życiem prywatnym. W tym między innymi: - elastyczny czas pracy, - urlop sabbatical (możliwość skorzystania z dłuższej przerwy zawodowej (od 1 do 3 miesięcy), - praca mobilna, - wsparcie firmy dla rodziców np. wyprawki dla maluszka, możliwość pracy z dzieckiem w centrali firmy, gdzie do dyspozycji pracownika jest specjalny pokój wyposażony w szereg atrakcyjnych, właściwych dla danego wieku dziecka elementów oraz stanowisko pracy dla rodzica, - Działania prozdrowotne i środki ich promocji – pakiet rozwiązań promujących i wspierających aktywność fizyczną pracowników, odpowiednie odżywianie oraz zdrowy styl życia. Pakiet przewiduje rozwiązania optymalizujące miejsca pracy, dostęp do siłowni, wskazówki na temat zdrowia i żywienia,

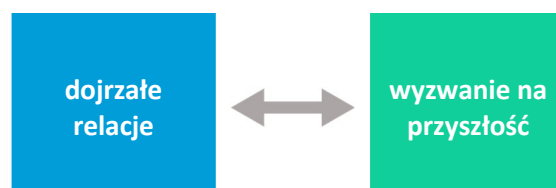
Miasto / podmiot	Przykładowe działania wspierające relacje przedsiębiorców i pracowników
	dofinansowanie obiadów w stołówce firmowej, wsparcie i możliwość udziału w imprezach sportowych, wykłady i aktywności o charakterze wellbeingowym, prozdrowotnym i sportowym. • Benefity pozapłacowe w tym: Karta MultiSport umożliwiające korzystanie z obiektów sportowych w całej Polsce; Prywatna opieka medyczna - finansowanie pakietu prywatnej opieki medycznej i możliwości dopłat do oferty dla członków rodziny pracownika; Bony świąteczne; Paczki świąteczne; Pomoc w trudnej sytuacji - wsparcie w postaci bezzwrotnej zapomogi; Dodatkowa dopłata emerytalna dla osób przechodzących na emeryturę; Nagrody jubileuszowe po 10, 25 i 40 latach pracy w firmie. Oprócz szerokiego pakietu działań nakierowanych na pracowników, firma prowadzi przedsięwzięcia o charakterze budowania wizerunku firmy odpowiedzialnej i zaangażowanej społecznie, w tym realizuje staże i praktyki dla uczniów. Wśród nich prowadzone są programy takie jak: • Praktyka zawodowa dla uczniów we współpracy z zespołami szkół handlowych, zawodowych, ekonomicznych i ponadpodstawowych. • Program stażowy Absolwent - przeznaczony jest dla absolwentów wszystkich kierunków studiów bezpośrednio po zakończonych studiach lub z krótkim doświadczeniem zawodowym. • Praktyki letnie - ramach praktyki wakacyjnej zdobędziesz nowe umiejętności, poszerzysz posiadane kompetencje oraz sprawdzisz wiedzę nabytą podczas studiów. • Program start w karierę - oferuje zatrudnienie dla absolwentów uczelni wyższych na stanowiskach w trzech różnych obszarach działania: Sprzedaż, Logistyka i Centrala. • Program ogólnopolskich partnerstw z organizacjami studenckimi w tym AISEC, NZS Polska. Wspólna organizacja szkoleń, konferencji i konkursów dla studentów z polskich uczelni.
Dobroplast	Producent z branży produkcji okien, zatrudniający powyżej 250 pracowników. Do oferowanych pracownikom benefitów zalicza rozwiązania takie jak: • Umowa o pracę gwarantująca stabilne zatrudnienie • Karty sportowe Medicover Sport • Możliwość dodatkowego ubezpieczenia • Transport dla pracowników produkcji oraz biurowych z miast oddalonych od zakładu pracy
Apator	To polska firma o zasięgu międzynarodowym, funkcjonująca na rynku aparatury pomiarowej i łączeniowej. Produkuje liczniki energii elektrycznej, urządzenia do rozdziału energii, tworzy rozwiązania dla automatyzacji pracy sieci. Dla pracowników oferuje między innymi rozwiązania pozapłacowe takie jak: • Abonament medyczny

Miasto / podmiot	Przykładowe działania wspierające relacje przedsiębiorców i pracowników
	• Karta sportowa • Fundusz socjalny • Program poleceń pracowniczych (dot. zatrudniania poszukiwanych osób) • Elastyczny czas pracy • Ubezpieczanie grupowe

Wdrożenie przynajmniej części proponowanych rozwiązań przez lokalne firmy w oczywisty sposób nie gwarantuje skokowej poprawy jakości relacji pracodawca-pracownik. Jednakże może przyczynić się do tego, iż pracownicy lokalnych firm z większym zaangażowaniem będą włączali się w powierzane im zadania i będą uznawali lokalnych pracodawców za firmy oferujące dobrą jakość pracy. W konsekwencji wdrażanie proponowanych rozwiązań może przełożyć się na postrzeganie Nowego Targu jako miejsca dobrego do życia i zamieszkiwania, a także miejsca oferującego dobrą jakość zatrudnienia.

6.4 Budowanie dojrzałych relacji – wyzwanie na przyszłość

Zaprezentowane w rozdziale propozycje rozwiązań służących budowaniu dojrzałych relacji między pracodawcami, pracownikami i miastem, znajdują odzwierciedlenie w zapisach Programu

Przedsiębiorczości dla Miasta Nowy Targ na lata 2025-2030. Program w swych zapisach określa ramy współpracy oraz wskazuje na działania mające na celu wspieranie rozwoju przedsiębiorczości w mieście, podnoszenia poziomu funkcjonowania lokalnych podmiotów gospodarczych, stosowania zachęt inwestycyjnych oraz działań nakierowanych na promocję miasta na poziomie ponadlokalnym. Stopniowe wdrażanie zaproponowanych w Programie rozwiązań, może sprzyjać zarówno budowaniu dojrzałych relacji gospodarczych w mieście, ale także budowania korzystnego wizerunku miasta wśród mieszkańców i szerszego otoczenia społecznego, a tym samym przyczyniać się do skokowej poprawy jakości życia w mieście. Wyzwanie to wymaga jednak czasu i konsekwencji w działaniu.